

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA UTAWALA, KATIBA NA SHERIA

**TAARIFA YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA UTAWALA, KATIBA
NA SHERIA KUHUSU UTEKELEZAJI WA BAJETI YA OFISI YA WAZIRI
MKUU, SERA, BUNGE NA URATIBU KWA MWAKA WA FEDHA
2022/2023 PAMOJA NA MAONI YA KAMATI KUHUSU
MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA OFISI
HIYO KWA MWAKA WA FEDHA 2023/2024**

5 APRILI, 2023

YALIYOMO

SEHEMU YA KWANZA	2
1.0 UTANGULIZI	2
1.1 Maelezo ya Awali	2
1.2 Msingi wa Uchambuzi	3
1.3 Mawanda ya Uchambuzi	4
SEHEMU YA PILI	5
2.0 MATOKEO YA UCHAMBUZI NA TATHIMINI	5
2.1 Ufafanuzi wa Jumla	5
2.2 Uchambuzi wa Makusanyo ya Maduhuli	6
2.3 Uchambuzi wa Matumizi ya Bajeti	9
2.3.1 Fungu Na. 37 - Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu	9
2.3.2 Fungu Na. 25 - Ofisi Binafsi ya Waziri Mkuu	10
2.3.3 Fungu Na. 27 - Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	11
2.3.4 Fungu Na. 91 - Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya.....	12
2.3.5 Fungu Na. 61 - Tume ya Taifa ya Uchaguzi.....	12
2.4 Tathmini ya Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo	15
2.4.1 Mradi Na. 6389: Ujenzi wa Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa, Dodoma.....	16
2.4.2 Mradi Na. 4937: Ujenzi wa Kiwanda cha Uchapaji Nyaraka za Serikali, Dodoma.	17
SEHEMU YA TATU.....	19
3.0 UCHAMBUZI WA MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA 2023/2024	19
3.1 Maduhuli.....	19
3.2 Matumizi ya Kawaida.....	20
3.3 Miradi ya Maendeleo.....	22
SEHEMU YA NNE	24
4.0 MAONI NA USHAURI WA KAMATI	24
4.1 Maoni ya Jumla	24
4.2 Ushauri Mahususi Fungu kwa Fungu	25
4.2.1 Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu	25
5.0 HITIMISHO.....	26

**TAARIFA YA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA UTAWALA, KATIBA
NA SHERIA KUHUSU UTEKELEZAJI WA BAJETI YA OFISI YA WAZIRI
MKUU, SERA, BUNGE NA URATIBU KWA MWAKA WA FEDHA
2022/2023 PAMOJA NA MAONI YA KAMATI KUHUSU
MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA OFISI
HIYO KWA MWAKA WA FEDHA 2023/2024**

SEHEMU YA KWANZA

1.0 UTANGULIZI

1.1. Maelezo ya Awali

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa **Kanuni ya 118 (9)** ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Februari, 2023, naomba kuwasilisha Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Utawala, Katiba na Sheria Kuhusu Utekelezaji wa Bajeti ya Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023 pamoja na maoni ya Kamati Kuhusu Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi hiyo kwa Mwaka wa Fedha 2023/2024.

Mheshimiwa Spika, ili kukidhi matakwa yaliokusudiwa na Kanuni ya 118 (9) ya Kanuni za Bunge, Taarifa hii imegawanyika katika sehemu zifuatazo: -

- a) Sehemu ya Kwanza inatoa maelezo ya jumla kuonesha msingi na muundo wa taarifa pamoja na namna Kamati ilivyofanya kazi;
- b) Sehemu ya Pili inahusu uchambuzi wa utekelezaji wa bajeti kwa kuangalia makusanyo ya maduhuli, mwenendo wa upatikanaji wa fedha za Bajeti, utekelezaji wa miradi ya maendeleo na uzingatiaji wa ushauri na maoni ya Kamati;
- c) Sehemu ya tatu inahusu uchambuzi wa Makadirio ya Mapato na Matumizi kwa mwaka wa fedha 2023/2024;
- d) Sehemu ya Nne inahusu majumuisho ya maoni na ushauri wa Kamati; na
- e) Sehemu ya tano ni Hitimisho.

1.2. Msingi wa Uchambuzi

Mheshimiwa Spika, Msingi wa Kamati kufanya uchambuzi wa Taarifa ya Utekelezaji wa Bajeti na Makadirio ya Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu ni kwa mujibu wa Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Februari, 2023. Kifungu cha 6(2)(c) kikisomwa kwa pamoja na Kifungu cha 7 (1)(a) cha Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge, zinatambua jukumu la Kamati hii kufanya uchambuzi huo. Aidha,

Kanuni ya 118(4) ya Kanuni za Kudumu za Bunge imeweka masharti yanayotaka Taarifa ya Utekelezaji na Makadirio ya Ofisi hii kuchambuliwa na Kamati kabla ya kujadiliwa Bungeni. Naomba kulitaarifu Bunge lako tukufu kuwa masharti hayo yamezingatiwa.

1.3. Mawanda ya Uchambuzi

Mheshimiwa Spika, Katika uchambuzi huo, Kamati ilipitia jumla ya mafungu matano (5) ambayo ni: -

- a) **Fungu 25** - Ofisi Binafsi ya Waziri Mkuu,
- b) **Fungu 37** - Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu,
- c) **Fungu 27** - Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa,
- d) **Fungu 61** - Tume ya Taifa ya Uchaguzi,
- e) **Fungu 91** – Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya

SEHEMU YA PILI

2.0 MATOKEO YA UCHAMBUZI NA TATHIMINI

2.1 Ufafanuzi wa Jumla

Mheshimiwa Spika, matokeo ya uchambuzi wa Taarifa za Utekelezaji wa Bajeti na Makadirio ya Mapato na Matumizi yanaweka msingi wa ushauri wa Kamati kuhusu hoja hii ya Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu. Kwa sababu hiyo, ili kuwezesha ufuatiliaji mzuri wa wasilisho hili, naomba kubainisha mambo makuu manne yaliyochambuliwa kama ifuatavyo; -

- (a) Makusanyo ya maduhuli;
- (b) Mwenendo wa Upatikanaji wa fedha za Bajeti ya Matumizi ya kawaida na Bajeti ya Maendeleo;
- (c) Taarifa ya Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo chini ya Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu; na
- (d) Uzingatiaji wa Maazimio ya Bunge.

2.2 Uchambuzi wa Makusanyo ya Maduhuli

Mheshimiwa Spika, Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu ililenga kukusanya maduhuli ya jumla ya **Sh. 6,135,000,000**, kati ya fedha hizo **Fungu Na. 37** - Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu ililenga kukusanya **Sh. 6,000,000,000**, **Fungu Na. 61** - Tume ya Taifa ya Uchaguzi ililenga kukusanya **100,000,000** na **Fungu Na. 27** - Ofisi ya Msajili wa vyama vya Siasa ililenga kukusanya **35,000,000**.

Mheshimiwa Spika, uchambuzi wa mwenendo wa ukusanyaji wa maduhuli unaonesha yafuatayo: -

- (a) **Fungu 61** - Tume ya Taifa ya Uchaguzi hadi kufika Mwezi Februari, 2023 imekusanya kiasi cha Sh. **68,000,000** sawa na **asilimia 68** ya lengo la Makusanyo.
- (b) **Fungu 27** - Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa hawajafikia lengo la makusanyo kwa kuwa hadi kufika Februari 2023 Ofisi hiyo imekusanya **Sh. 2,000,000** sawa na **asilimia 5.71** ya lengo.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilielezwa kuwa ukusanyaji wa Maduhuli kwenye Fungu hili

unategemea vyanzo viwili ambavyo ni **Tozo** za uvunjaji wa Sheria ya Gharama za Uchaguzi, Sheria ya Vyama vya Siasa na **Usajili** wa vyama vya Siasa vya muda mrefu na muda mfupi. Hadi kufikia Februari, 2023 vyama viwili tu vilijisajili kwa usajili wa muda mfupi na kulipa gharama ya **Sh. 2,000,000**.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilielezwa kuwa hakukuwa na ukiukwaji wa Sheria uliofanywa na vyama vya siasa au wagombea, hivyo hakuna tozo iliyokusanywa kwenye chanzo hiki cha maduhuli.

- (c) **Fungu 37** - Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu imekusanya chini ya lengo, hadi kufika Februari, 2023 makusanyo ni **Sh. 913,179,502.62** sawa na asilimia **15.2** tu.

Mheshimiwa Spika, Fungu hili lililenga kukusanya **Sh. 6,000,000,000** kutoka kwenye Idara ya Mpiga chapa wa Nyaraka za Serikali. Kamati ilielezwa kuwa kutokufikiwa kwa lengo ni kutokana na uchakavu wa mashine zinazotumika kwa sasa, pamoja na kazi zilizotarajiwa kupelekwa na Idara za Serikali kutokupeleka kwa Mpiga chapa wa Nyaraka za Serikali, jambo ambalo limechangia kuvuja kwa taarifa za Serikali na taarifa hizo

kuchapwa katika ubora hafifu. Aidha, Mpango uliopo wa Serikali ni ununuzi wa mashine mpya mbili, matengenezo ya mashine 13 zilizopo na kununua vifaa vingine vitakavyo wezesha utekelezaji mzuri wa shughuli za Idara ya Mpiga chapa wa Nyaraka za Serikali.

Mheshimiwa Spika, Kwa uchambuzi huo, Jumla ya **Sh. 983,179,502.62** sawa na **asilimia 16 tu** ya makusanyo yote ya Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu zilikusanywa na Ofisi hiyo. Uwiano huu haujafikia lengo la makusanyo ambalo ni **asilimia 66.6** hadi kufika Februari, 2023.

Mheshimiwa Spika, Kamati ina maoni kuwa, makusanyo hafifu ya baadhi ya taasisi chini ya Ofisi ya Waziri Mkuu -Sera, Bunge na Uratibu, yanaweza kutafsiriwa kwamba malengo ya ukusanyaji yaliyowekwa hayakuwa halisi, au vyanzo vya maduhuli vilivyoanishwa havikuwa vya uhakika na si endelevu. Kwa msingi huo, ni vyema Wizara na taasisi zake zote kuzingatia uhalisia wa makadirio ya makusanyo ya maduhuli.

Aidha, mchanganuo wa maduhuli kwa kila fungu unaoneshwa katika **Jedwali Na. 1**.

JEDWALI NA. 1 – Makusanyo ya Maduhuli 2022/2023

FUNGU	MAKADIRIO YA MAKUSANYO YA MADUHULI KWA MWAKA WA FEDHA 2022/2023	MAKUSANYO YA MADUHULI HADI KUFIKIA FEBRUARI, 2023	ASILIMIA YA MAKUSANYO
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu	6,000,000,000	913,179,502.62	15.2
Fungu 61 – Tume ya Taifa ya Uchaguzi	100,000,000	68,000,000	68
Fungu 27 – Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	35,000,000	2,000,000	5.71
JUMLA KUU	6,135,000,000	983,179,502.62	16

Chanzo: Randama za Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu na Usanifu wa Kamati

2.3 ***Uchambuzi wa Matumizi ya Bajeti***

2.3.1 **Fungu Na. 37 - Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu**

Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2022/2023, fungu hili iliidhinishiwa jumla ya **Sh. 26,213,149,000**, kati ya fedha hizo **Sh. 20,224,589,000** ilitengwa kwa Matumizi ya Kawaida, ambapo **Sh. 4,915,064,000** ni Mishahara na **Sh. 15,309,525,000** ni kwa ajili ya Matumizi mengineyo. Aidha, **Sh. 5,988,560,000** ilitengwa kwa ajili ya miradi ya

maendeleo, kati ya fedha hizo **Sh. 1,880,000,000** ni fedha za ndani kwa ajili ya Ujenzi wa Kiwanda cha Kupiga Chapa cha Serikali Dodoma na **Sh. 4,108,560,000** ni fedha za nje kwa ajili ya uratibu wa Programu ya kuendeleza Kilimo na Uvuvi.

Mheshimiwa Spika, hadi kufikia Februari, 2023 Fungu hili lilipokea jumla ya **Sh. 16,018,022,267.69** Kati ya fedha hizo, **Sh. 13,385,342,765.89** sawa na **asilimia 66** zilipokelewa kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida na **Sh. 2,632,679,501.8** sawa na **asilimia 44** zilipokelewa kwa ajili ya miradi ya Maendeleo.

2.3.2 **Fungu Na. 25 - Ofisi Binafsi ya Waziri Mkuu**

Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2022/2023, Ofisi Binafsi ya Waziri Mkuu iliidhinishiwa jumla ya **Sh. 15,475,412,000**, kati ya fedha hizo **Sh. 1,475,412,000** ilitengwa kwa ajili ya Mishahara na **Sh. 14,000,000,000** ilitengwa kwa ajili ya Matumizi mengineyo. Hadi kufikia Februari, 2023 Ofisi Binafsi ya Waziri Mkuu ilipokea jumla ya **Sh. 10,277,434,333.30** sawa na **asilimia 66** kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida, Kati ya fedha hizo,

Sh. 9,333,333,333.30 zilipokelewa kwa ajili ya Matumizi mengineyo na **Sh. 944,101,000** zilipokelewa kwa ajili ya Mishahara.

2.3.3 **Fungu Na. 27 - Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa**

Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2022/2023, Ofisi ya Msajili wa vyama vya Siasa iliidhinishiwa jumla ya **Sh. 21,973,414,000**, kati ya fedha hizo **Sh. 21,033,414,000** ilitengwa kwa Matumizi ya Kawaida, ambapo **Sh. 953,044,000** ni Mishahara na **Sh. 2,517,370,000** ni kwa ajili ya Matumizi mengineyo na **Sh. 17,563,000,000** ilitengwa kwa ajili ya Ruzuku ya Vyama vya Siasa. Aidha, **Sh. 940,000,000** ilitengwa kwa ajili ya miradi ya maendeleo.

Mheshimiwa Spika, hadi kufikia Februari, 2023 Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa ilipokea jumla ya **Sh. 17,729,878,478.11** kati ya fedha hizo, **Sh. 16,789,878,478.11** sawa na **asilimia 79** zilipokelewa kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida na **Sh. 940,000,000** sawa na **asilimia 100** zilipokelewa kwa ajili ya miradi ya Maendeleo.

2.3.4 **Fungu Na. 91 - Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya**

Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2022/2023, Mamlaka ya kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya iliidhinishiwa jumla ya **Sh. 11,974,701,000**, kati ya fedha hizo **Sh. 2,127,286,000** ilitengwa kwa ajili ya Mishahara na **Sh. 9,847,415,000** ilitengwa kwa ajili ya Matumizi mengineyo. Hadi kufikia Februari, 2023 Ofisi hiyo ilipokea jumla ya **Sh. 9,111,230,169.25** sawa na **asilimia 76**, Kati ya fedha hizo, **Sh. 7,459,206,184.25** zilipokelewa kwa ajili ya Matumizi mengineyo na **Sh. 1,652,023,985** zilipokelewa kwa ajili ya Mishahara.

2.3.5 **Fungu Na. 61 - Tume ya Taifa ya Uchaguzi**

Mheshimiwa Spika, kwa mwaka wa fedha 2022/2023, Tume ya Taifa ya Uchaguzi iliidhinishiwa jumla ya **Sh. 10,413,014,000**, kati ya fedha hizo **Sh. 9,473,014,000** ilitengwa kwa Matumizi ya Kawaida, ambapo **Sh. 4,502,983,000** ni Mishahara na **Sh. 4,970,031,000** ni kwa ajili ya Matumizi

mengineyo. Aidha, **Sh. 940,000,000** ilitengwa kwa ajili ya miradi ya maendeleo.

Mheshimiwa Spika, hadi kufikia Februari, 2023 Tume ya Taifa ya Uchaguzi ilipokea jumla ya **Sh. 18,713,490,158.5** sawa na ongezeko la **asilimia 79.7** ya fedha iliyoidhinishwa, Kati ya fedha hizo, **Sh. 5,367,905,937.5** zilipokelewa kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida, **Sh. 12,405,585,221** zilipokelewa nje ya ukomo wa bajeti kwa ajili ya uratibu na usimamizi wa uchaguzi mdogo wa Ubunge, Udiwani na uboreshaji wa daftari la kudumu la wapiga kura na **Sh. 939,999,000** sawa na **asilimia 100** zilipokelewa kwa ajili ya miradi ya Maendeleo.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilielezwa kuwa ongezeko la fedha nje ya ukomo wa bajeti ni kufuatia mahitaji yaliojitokeza ya uratibu na usimamizi wa uchaguzi mdogo wa Ubunge, Udiwani na uboreshaji wa daftari la kudumu la wapiga kura, Tume ya Taifa ya Uchaguzi ilipokea kiasi cha **Sh. 12,405,585,221** nje ya ukomo wa bajeti kwa ajili ya kuratibu shughuli hizo. Kati ya fedha hizo, **Sh. 3,781,138,131** ilitumika kwa ajili ya kuratibu na kusimamia uchaguzi mdogo wa Ubunge katika Jimbo la

Amani Zanzibar na Udiwani katika kata 12 Tanzania Bara na **Sh. 3,397,132,717.85** imetumika kwa ajili ya maandalizi ya uboreshaji wa Daftari la Kudumu la Wapiga Kura.

Mchanganuo wa fedha hizo kwa taasisi za Ofisi ya Waziri Mkuu Sera, Bunge na Uratibu ni kama inavyoonekana katika Jedwali Na. 2 na Jedwali Na. 3.

JEDWALI NA. 2 – Mchanganuo wa Matumizi ya Kawaida
2022/2023

FUNGU	FEDHA YA MATUMIZI YA KAWAIDA ILİYOTENGWA KWA MWAKA 2022/2023	FEDHA YA MATUMIZI YA KAWAIDA ILİYOPKELEWA HADI KUFIKIA FEBRUARI, 2023	ASILIMIA YA MAPOKEZI
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu	20,224,589,000	13,385,342,765.89	66
Fungu 25 – Ofisi Binafsi ya Waziri Mkuu	15,475,412,000	10,277,434,333.30	66
Fungu 27 – Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	21,033,414,000	16,789,878,478.11	79
Fungu 91 – Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya	11,974,701,000	9,111,230,169.25	76
Fungu 61 – Tume ya Taifa ya Uchaguzi	10,413,014,544	18,713,490,158.50	79.7
JUMLA KUU	79,121,130,544	67,337,376,905.05	85

Chanzo: Randama za Ofisi ya Waziri Mkuu Sera, Bunge na Uratibu na Usanifu wa Kamati

JEDWALI NA. 3 – Mchanganuo wa Bajeti ya Maendeleo 2022/2023

FUNGU	FEDHA YA MAENDELEO ILIYOTENGWA KWA MWAKA 2022/2023	FEDHA YA MAENDELEO ILIYOPOKELEWA HADI KUFIKIA FEBRUARI, 2023	ASILIMIA YA MAPOKEZI
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu	5,988,560,000	2,632,679,501.8	44
Fungu 27 – Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	940,000,000	940,000,000	100
Fungu 61 – Tume ya Taifa ya Uchaguzi	940,000,000	939,999,000	100
JUMLA KUU	7,868,560,000	4,512,678,501.8	57

Chanzo: Randama za Ofisi ya Waziri Mkuu Sera, Bunge na Uratibu na Usanifu wa Kamati

Mheshimiwa Spika, Kwa ujumla, mwendendo wa upatikanaji wa fedha katika Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu ni wa kuridhisha, isipokuwa katika **Mradi Na. 4429: Programu ya kuendeleza Kilimo na Uvuvi** Wizara hadi kufikia Februari, 2023 imepokea kiasi cha **Sh. 1,216,000,000** sawa na **asilimia 29.59** mwendendo wa upatikanaji wa fedha kwenye mradi huu sio wa kuridhisha.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilielezwa kuwa fedha za mradi huu zinatolewa na wafadhili, aidha Wizara inaendelea na jitihada za ufuatiliaji wa fedha hizo.

2.4 Tathmini ya Utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo

Mheshimiwa Spika, wakati Waziri Mkuu alipowasilisha Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi yake kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023 aliidhinishiwa jumla ya **Sh**

7,868,560,000 kwa Miradi ya Maendeleo katika Sekta zinazosimamiwa na Kamati. Mchanganuo wa fedha hizo unaonekana katika Jedwali Na. 4

JEDWALI NA. 4 – Miradi ya Maendeleo Iliyotengewa Fedha 2022/2023

FUNGU	NAMBA NA JINA LA MRADI	FEDHA YA MAENDELEO ILIYOTENGWA KWA MWAKA 2022/2023
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu	NA. 4429 Programu ya Kuendeleza Kilimo na Uvuvi	4,108,560,000
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu	NA. 4937 Ujenzi wa Kiwanda cha Uchapaji Nyaraka za Serikali	1,880,000,000
Fungu 27 – Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	NA. 6389 Ujenzi wa jengo la Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa Dodoma	940,000,000
Fungu 61 – Tume ya Taifa ya Uchaguzi	Uboreshaji wa Daftari la Kudumu la Wapiga Kura	940,000,000
JUMLA KUU		7,868,560,000

Chanzo: Randama za Ofisi ya Waziri Mkuu Sera, Bunge na Uratibu na Usanifu wa

Kamati

Mheshimiwa Spika, Kamati ilitembelea miradi miwili kati ya minne inayosimamiwa na Wizara na kuchambua utekelezaji wa miradi hiyo kama ifuatavyo:-

2.4.1 Mradi Na. 6389: Ujenzi wa Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa, Dodoma.

Mheshimiwa Spika, mradi huu wa ujenzi wa jengo la Ofisi ya Msajili lenye jumla ya ghorofa sita (06) wenye thamani ya **shilingi 20,431,828,643.50** ulianza tarehe 05/02/2022 na unaotarajiwa

kukamilika tarehe 25/05/2023. Hadi wakati wa ukaguzi ujenzi ulikuwa umefikia asilimia 61. Kamati ilielezwa kuwa uwezekano wa mradi kukamilika tarehe iliyopangwa ni mdogo kutokana na kuchelewa kwa kibali cha ujenzi na uhaba wa malighafi za ujenzi uliosababishwa na utekelezaji wa miradi mingi ya ujenzi ya Serikali. Aidha, Kamati ilielezwa kuwa jengo hilo pamoja na matumizi mengine ya kiofisi litatumika pia kukodisha kumbi kwa shughuli rasmi kwa taasisi mbalimbali.

2.4.2 Mradi Na. 4937: Ujenzi wa Kiwanda cha Uchapaji Nyaraka za Serikali, Dodoma.

Mheshimiwa Spika, Ujenzi wa kiwanda hiki ulianza tarehe 25 Machi, 2022 na unatarajiwa kukamilika ndani ya miezi kumi na mbili (12) kwa gharama ya **shilingi 2,292,745,444.82**. Utekelezaji wake wa awamu ya kwanza umefikia **asilimia 92** na malipo ya **Sh. 1,146,679,501.80** sawa na **asilimia 75.4** ya awamu ya kwanza tayari yameshalipwa. Aidha, ununuzi wa mitambo ya kisasa ya uchapishaji wa nyaraka inayotakiwa kufungwa mara tu baada ya kiwanda kukamilika umetengewa **Sh. 3,990,000,000**. Kujengwa kwa kiwanda hiki kutawezesha nyaraka za Serikali za siri na za wazi

kuchapishwa na Idara ya Mpiga Chapa Mkuu wa Serikali kwa ubora na kwa wakati. Jambo hili litachochea kuongezeka kwa usiri na ubora wa nyaraka za Serikali. Aidha, pindi kiwanda kitakapoanza kazi, kitaongeza maduhuli ya Serikali kupitia Idara ya Mpiga chapa Mkuu wa Serikali kutoka **Sh. 6,000,000,000** kwa mwaka hadi kufikia **Sh. 20,000,000,000** kwa mwaka.

2.5 Utekelezaji wa Maoni, Ushauri na Mapendekezo ya Kamati

Mheshimiwa Spika, wakati wa uchambuzi wa Bajeti ya Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023, Kamati ilitoa maoni, ushauri na mapendekezo mbalimbali ili kuboresha utekelezaji wa Bajeti ya Ofisi hiyo. Naomba kulitaarifu Bunge lako tukufu kwamba kwa sehemu kubwa Serikali imezingatia maoni na ushauri wa Kamati.

SEHEMU YA TATU

3.0 UCHAMBUZI WA MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA 2023/2024

3.1 Maduhuli

Mheshimiwa Spika, katika Mwaka wa Fedha 2023/2024 Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu inaomba kuidhinishiwa kukusanya jumla ya **Sh. 20,186,000,000** ikilinganishwa na **Sh. 6,135,000,000** katika Mwaka wa Fedha 2022/2023 kama ambavyo imeainishwa katika Jedwali Na. 5. Hii ni na sawa na ongezeko la **asilimia 229** ukilinganisha na makadirio ya makusanyo ya maduhuli kwa mwaka unaoisha.

JEDWALI Na.5 – Maduhuli kwa Mwaka 2023/2024

FUNGU	MAKADIRIO YA MAKUSANYO YA MADUHULI KWA MWAKA WA FEDHA 2022/2023	MAKADIRIO YA MAKUSANYO YA MADUHULI KWA MWAKA WA FEDHA 2023/2024
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu	6,000,000,000	20,000,000,000
Fungu 27 – Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	35,000,000	36,000,000
Fungu 61 – Tume ya Taifa ya Uchaguzi	100,000,000	150,000,000
JUMLA KUU	6,135,000,000	20,186,000,000

Chanzo: Randama za Ofisi ya Waziri Mkuu na Usanifu wa Kamati

Mheshimiwa Spika, Kamati ina maoni kwamba, ongezeko la makadirio ya makusanyo ya maduhuli kwa

Mwaka wa Fedha 2023/2024 inaakisi azma ya Serikali kuongeza wigo wa mapato yake. Aidha, Ongezeko hilo linachangiwa na makusanyo yanayotarajiwa kutokana na kazi za uchapaji wa nyaraka za Serikali zinazotarajiwa kufanya na Idara ya Kupiga Chapa ya Serikali.

3.2 Matumizi ya Kawaida

Mheshimiwa Spika, Katika Mwaka wa Fedha 2023/2024 Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge, Uratibu pamoja na taasisi zilizo chini yake inaomba kuidhinishiwa jumla ya **Sh. 85,381,558,000** Ikiwa ni Fedha za Matumizi ya Kawaida, kati ya fedha hizo **Sh. 15,587,697,000** ni mishahara, **Sh. 17,563,000,000** ni ruzuku kwa vyama vya Siasa na **Sh. 52,230,861,000** ni matumizi mengineyo, kama ambavyo imechanganuliwa katika Jedwali Na. 5

JEDWALI NA. 5 – Mchanganuo wa Matumizi ya Kawaida

2023/2024

FUNGU	MISHAHARA	MATUMIZI MENGINEYO	RUZUKU	JUMLA YA MATUMIZI YA KAWAIDA
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu	5,543,197,000	18,392,026,000	0	23,935,223,000
Fungu 25 – Ofisi Binafsi ya Waziri Mkuu	1,475,412,000	14,000,000,000	0	15,475,412,000
Fungu 27 – Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	1,136,662,000	5,021,389,000	17,563,000,000	23,721,051,000
Fungu 91 – Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya	2,661,060,000	9,847,415,000	0	12,508,475,000
Fungu 61 – Tume ya Taifa ya Uchaguzi	4,771,366,000	4,970,031,000	0	9,741,397,000
JUMLA KUU	15,587,697,000	52,230,861,000	17,563,000,000	85,381,558,000

Chanzo: Randama za Ofisi ya Waziri Mkuu Sera, Bunge na Uratibu na Usanifu wa Kamati

Mheshimiwa Spika, Bajeti ya Matumizi ya Kawaida katika Mwaka wa Fedha 2023/2024 imeongezeka kwa **asilimia 9.2** ukilinganisha na Mwaka wa Fedha unaoisha ambapo bajeti ya Matumizi ya kawaida ndani ya ukomo bajeti ilikuwa **Sh. 78,181,130,000**. Kamati imebaini kwamba, moja kati ya sababu ya ongezeko hili ni maoni ya Kamati kwamba Serikali ipange bajeti kulingana na mahitaji halisi. Aidha, ongezeko hilo linaakisi mahitaji ya kifedha kulingana na sababu mbalimbali za kiuchumi ikiwemo kupanda kwa bei ya bidhaa na huduma.

Hata hivyo, Kamati inashauri Serikali kuhakikisha kwamba fedha zinazoombwa zinatumika vizuri. Na ili kuhakikisha hili linatekelezwa ipasavyo, Kamati inaishauri Serikali kuhakikisha kwamba inawasilisha mbele ya kamati taarifa mbalimbali za utekelezaji wa bajeti kwa mujibu wa Sheria.

3.3 Miradi ya Maendeleo

Mheshimiwa Spika, katika Mwaka wa Fedha 2023/2024 Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu inaomba kuidhinishiwa jumla ya **Sh. 9,188,506,000** kwa ajili ya Utekelezaji wa Mpango wa Maendeleo. Kati ya fedha hizo, **Sh. 5,079,946,000** ni fedha za ndani, na **Sh. 4,108,560,000** ni fedha za nje.

Mheshimiwa Spika, bajeti ya maendeleo katika Mwaka wa Fedha 2023/2024 imeongezeka kwa **Sh. 1,319,946,000** sawa na **asilimia 16.77** ukilinganisha na bajeti ya Mwaka wa Fedha unaoisha, sababu ya ongezeko hilo imechangiwa na ongezeko la bajeti ya kukamilisha mradi wa ujenzi wa kiwanda cha uchapaji nyaraka za Serikali Dodoma kwa fedha za ndani, Kama ambavyo imechanganuliwa katika **Jedwali Na. 6**.

JEDWALI NA. 6 – Mchanganuo wa Bajeti ya Maendeleo 2023/2024

FUNGU	NAMBA NA JINA LA MRADI	BAJETI KWA MWAKA WA FEDHA 2023/2024	
		FEDHA ZA NDANI	FEDHA ZA NJE
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu	NA. 4937 Ujenzi wa Kiwanda cha uchapaji nyaraka za Serikali Dodoma	3,200,000,000	0
Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu	NA. 4429 Programu ya Kuendeleza Kilimo na Uvuvi	0	4,108,560,000
Fungu 27 – Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa	NA. 6389 Ujenzi wa jingo la Ofisi ya Msajili wa vyama vya Siasa Zanzibar	940,000,000	0
Fungu 61 – Tume ya Taifa ya Uchaguzi	Uboreshaji wa daftari la kudumu la wapiga kura	940,000,000	0
Jumla Ndogo		5,079,946,000	4,108,560,000
JUMLA KUU		9,188,506,000	

Chanzo: Randama za Ofisi ya Waziri Mkuu Sera, Bunge na Uratibu na Usanifu wa Kamati

Mheshimiwa Spika, Kamati inapongeza jitihada za Serikali kuendelea kupanga bajeti ili kutekeleza miradi mingi zaidi kwa kutumia fedha za ndani. Hata hivyo, katika uchambuzi wake, Kamati imebaini kwamba, bado kiwango cha fedha ambacho kinatengwa kwa kutumia fedha za nje ni kikubwa ukilinganisha na kile kilichotengwa kwa fedha za ndani.

SEHEMU YA NNE

4.0 MAONI NA USHAURI WA KAMATI

4.1 Maoni ya Jumla

Mheshimiwa Spika, kwa kuzingatia majadiliano ya kina kuhusu Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu kwa Mwaka wa Fedha 2023/2024 Kamati inatoa maoni, ushauri na mapendekezo ya jumla kwa mafungu yote kama ifuatavyo: -

- i) Serikali ijiwekee malengo ya ukusanyaji maduhuli ambao yanaakisi uwezo wa ukusanyaji, na hali halisi ya vyanzo vya mapato.
- ii) Serikali ihakikishe kwamba inatoa kwa wakati Fedha za Maendeleo na Matumizi Mengineyo ili kuwezesha Wizara hii, taasisi na idara zilizoko chini yake kutekeleza majukumu yake kwa wakati na kwa ufanisi.

4.2 Ushauri Mahususi Fungu kwa Fungu

4.2.1 Fungu 37 – Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu

- i) Serikali ihakikishe kwamba, fedha zinapatikana kikamilifu kwenye Mradi Na. 4429 Programu ya Kuendeleza Kilimo na Uvuvi.
- ii) Serikali ihakikishe kwamba Ujenzi wa Kiwanda cha Uchapishaji wa Nyaraka za Serikali unakamilika kwa wakati.
- iii) Serikali itoe Waraka maalum kuelekeza idara zake zote kutumia Ofisi ya Mpiga chapa Mkuu wa Serikali kwa kazi zote zinazohusu uchapishaji, hususan nyaraka za Siri, Nyaraka za Kitaifa kama (Bendera, Sheria mbalimbali, Kanuni n.k)

4.3 Fungu 27 - Ofisi ya Msajili wa vyama vya Siasa

Ofisi ya Msajili wa vyama vya Siasa iweke mpango endelevu na mahsusi wa matumizi ya jengo la Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa.

5.0 HITIMISHO

Mheshimiwa Spika, napenda kukushukuru wewe binafsi, Naibu Spika na Wenyeviti wote wa Bunge kwa Uongozi wenu na kutupatia nafasi ya kuwasilisha taarifa hii. Napenda kuwashukuru Wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Utawala, Katiba na Sheria ambao maoni, ushauri na ushirikiano wao umewezeshwa Kamati kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi wa hali ya juu na hatimaye kukamilika kwa taarifa hii. Naomba majina yao yaingizwe kwenye taarifa rasmi za Bunge kama yalivyowasilishwa.

1. Mhe. Dkt. Joseph Kizito Mhagama, Mb. – **Mwenyekiti**
2. Mhe. Florent Laurent Kyombo, Mb. – **M/Mwenyekiti**
3. Mhe. Abdullah Ali Mwinyi, Mb.
4. Mhe. Rashid Abdallah Shangazi, Mb.
5. Mhe. Wanu Hafidh Ameir, Mb.
6. Mhe. Edward Olelekaita Kisau, Mb.
7. Mhe. Boniphace Nyangindu Butondo, Mb.
8. Mhe. Dkt. Alice Karungi Kaijage, Mb.
9. Mhe. Khadija Shaaban Taya, Mb.
10. Mhe. Jonas Van Zeeland, Mb.
11. Mhe. Selemani Jumanne Zedi, Mb.
12. Mhe. Tumaini Bryceson Magessa, Mb.
13. Mhe. Salum Mohammed Shaafi, Mb.
14. Mhe. Yahya Omary Massare, Mb.

15. Mhe. Agneta Lambert Kaiza, Mb.
16. Mhe. Abeid Ighondo Ramadhani, Mb.
17. Mhe. Mashimba Mashauri Ndaki, Mb.
18. Mhe. Hussein Nassor Amar, Mb.
19. Mhe. Ahmed Juma Ngwali, Mb.
20. Mhe. Omar Issa Kombo, Mb.

Mheshimiwa Spika, kwa niaba ya Wajumbe wa Kamati naomba nichukue fursa hii kumpongeza Mhe. Kassim Majaliwa Majaliwa (Mb) Waziri Mkuu wa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania kwa uongozi wake wa Shughuli za Serikali bungeni na kuwa kuwasilisha makadirio ya mapato na matumizi ya Ofisi yake kwa ufanisi Mkubwa. Aidha, naomba nichukue fursa hii kumshukuru Waziri na Naibu Waziri wa Nchi Ofisi ya Waziri Mkuu – Sera, Bunge na Uratibu ambao wanamsaidia Mheshimiwa Waziri Mkuu kutekeleza majumu yake katika ofisi hiyo. Kwa umuhimu wao, naomba niwatambue kama ifuatavyo: -

1. Mhe. Jenista Joakim Mhagama, Mb. – Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu
2. Mhe. Ummy Hamisi Nderiananga, Mb. – Naibu Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Uratibu

Mheshimiwa Spika, naomba pia niwashukuru watendaji wote wa Ofisi ya Waziri Mkuu pamoja na taasisi zake kwa ushirikiano walioupatia Kamati wakiongozwa na Katibu Mkuu wa Ofisi hiyo Dkt. Jim Yonazi, Mhe. Jaji Francis S. Mutungi - Msajili wa vyama vya Siasa, Mhe. Jaji Jacobs Mwambegele – Mwenyekiti wa Tume ya Taifa ya Uchaguzi na Ndg. Aretas James Lyimo – Kamishina Jenerali wa Mamlaka ya kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya.

Mheshimiwa Spika, mwisho lakini sio kwa umuhimu, napenda kumshukuru Katibu wa Bunge Ndg. Nenelwa Mwihambi, ndc kwa kuratibu vema shughuli za Kamati na Bunge kwa mujibu wa Katiba ya Nchi. Aidha, nawashukuru Kaimu Mkurugenzi wa Idara ya kamati za Bunge Ndg. Michael Chikokoto, Mkurugenzi Msaidizi Ndg. Gerald Magili na Makatibu wa Kamati hii Ndg. Frank Nkya, Ndg. Praisegod Lukio na Ndg. Ganjatuni Kilemile wakisaidiwa na Bi. Theresia Jacob, kwa kuratibu shughuli za Kamati na kufanikisha kukamilika kwa taarifa hii.

Mheshimiwa Spika, baada ya maelezo hayo, sasa naliomba Bunge lako tukufu likubali kujadili na kuidhinisha Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi ya Waziri Mkuu kwa Mwaka wa Fedha 2023/2024 kama yalivyowasilishwa na mtoa hoja.

Mheshimiwa Spika, naomba kuwasilisha na ninaunga mkono hoja.

Dkt. Joseph Kizito Mhagama, Mb

MWENYEKITI
KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE
YA UTAWALA, KATIBA NA SHERIA

05 Aprili, 2023